

ΣΤΕ 1143/2020 [ΝΟΜΙΜΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΜΟΝΑΔΑΣ ΑΕΚΚ ΠΡΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΝΕΝΕΡΓΟΥ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΗ ΖΟΕ]

Περίληψη

- Με τις διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 4030/2011, όπως αυτές τροποποιήθηκαν περαιτέρω με τις διατάξεις του άρθρου 51 παρ. 11 του ν. 4250/2014, συμπληρώνεται και επεκτείνεται το μέτρο που ξεκίνησε με το άρθρο 33 του ν. 3164/2003, με τον ορισμό συγκεκριμένων ανενεργών λατομείων στο νομό Αττικής ως θέσεων κατάλληλων για εγκαταστάσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων και συνεχίστηκε με την ΚΥΑ 36259/2010 (Β/1312), με τον ορισμό των χώρων ανενεργών (ή και ενεργών) λατομείων ως κατάλληλων για την επεξεργασία των ΑΕΚΚ και τη θέσπιση της δυνατότητας αξιοποίησης των προϊόντων από την εν λόγω επεξεργασία για την αποκατάσταση ανενεργών (ή και ενεργών) λατομείων, σύμφωνα με τα στοιχεία για τους χρήζοντες αποκατάστασης χώρους που τηρούνται από τον Εθνικό Οργανισμό Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων και από τους Οργανισμούς Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, ο σκοπός του νομοθέτη κατά τη θέσπιση των εν προκειμένω εφαρμοζόμενων διατάξεων είναι διττός και συνίσταται, αφενός μεν στην ενίσχυση και περαιτέρω διευκόλυνση των έργων αποκατάστασης των ανενεργών λατομείων, αφετέρου δε στην προώθηση της λειτουργίας μονάδων επεξεργασίας ΑΕΚΚ προκειμένου να επιτευχθούν οι ποσοτικοί στόχοι στην αξιοποίηση των αποβλήτων ΑΕΚΚ., σε συμμόρφωση προς τις επιταγές του ενωσιακού δικαίου. Για την εν τοις πράγμασι τήρηση των ανωτέρω, εγγύηση αποτελεί η ρητή, στο νόμο, ταύτιση ή, πάντως, απαγόρευση υπέρβασης του επιτρεπόμενου χρόνου λειτουργίας των εγκαταστάσεων επεξεργασίας ΑΕΚΚ σε ανενεργά λατομεία, σε σχέση με τον απαιτούμενο για την αποκατάσταση των λατομείων χρόνο. Οίκοθεν δε νοείται ότι η εφαρμογή του άρθρου 40 του ν. 4030/2011, όπως ισχύει, είναι επιτρεπτή μόνον εντός χώρων, η χρήση των οποίων για εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων ΑΕΚΚ δεν απαγορεύεται από άλλες ειδικότερες, προστατευτικές του περιβάλλοντος διατάξεις της νομοθεσίας. Υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις, με τις οποίες οριοθετείται, από χωροταξικής απόψεως, η άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας επεξεργασίας ΑΕΚΚ και διασφαλίζεται η ενσωμάτωση στο περιβάλλον των λατομείων που χρήζουν επειγόντως αποκατάστασης, η ρύθμιση που εισήχθη με το άρθρο 40 του ν. 4030/2011 και ενισχύθηκε στη συνέχεια με το άρθρο 51 παρ. 11 του ν. 4250/2014, παρίσταται σύμφωνη με το Σύνταγμα και ειδικότερα με το άρθρο 24 του Συντάγματος, δύναται δε να εφαρμοστεί, για την ταυτότητα του νομικού λόγου και εφόσον ο νόμος δεν διακρίνει, σε όλα τα ανενεργά λατομεία, ανεξαρτήτως αν λειτούργησαν νομίμως ή παρανόμως. Είναι δε διαφορετικό το ζήτημα, αν οι οικείες χωροταξικές ρυθμίσεις επιτρέπουν την εγκατάσταση της δραστηριότητας σε συγκεκριμένη περιοχή ή αν από

τις προβλέψεις της υποβαλλόμενης μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων δύναται να διαπιστωθεί η πραγματική εκπλήρωση του σκοπού της αποκατάστασης χώρου πληγέντος από λατομείο, όπως εξετάζεται παρακάτω.

Οι διατάξεις του άρθρου 40 του ν. 4030/2011 επιτρέπουν την εγκατάσταση μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων από ΑΕΚΚ σε ανενεργά λατομεία για όσο χρόνο διαρκεί αναγκαίως η αποκατάστασή τους και υπό την προϋπόθεση ότι τα λατομεία δεν ευρίσκονται σε περιοχή που έχει τεθεί υπό ειδικό προστατευτικό καθεστώς. Οι εν λόγω διατάξεις λαμβάνουν ως δεδομένη την εγκατάσταση της επίμαχης δραστηριότητας στους χώρους τους οποίους ο νόμος κρίνει κατάλληλους για την αξιοποίηση των προϊόντων της επεξεργασίας των ΑΕΚΚ (ανενεργά λατομεία) και, ως εκ τούτου, συνιστούν καθεαυτές χωροταξική ρύθμιση, σύμφωνη, καταρχήν, με τις συνταγματικές και άλλες προστατευτικές διατάξεις, εφόσον εξυπηρετούν ταυτόχρονα περισσότερους σκοπούς θαλπόμενους από λόγους δημοσίου συμφέροντος, όπως η αποκατάσταση διαταραχθέντων φυσικών τοπίων και η ασφαλής διάθεση συγκεκριμένης κατηγορίας μη επικίνδυνων αποβλήτων, με τη λιγότερη δυνατή χρήση νέων εκτάσεων και αντίστοιχα μικρή διατάραξη οικοσυστημάτων και στοιχείων του πολιτιστικού και οικιστικού περιβάλλοντος. Με τα δεδομένα αυτά, οι εν λόγω διατάξεις δεν προϋποθέτουν τον προηγούμενο χαρακτηρισμό της συγκεκριμένης περιοχής, στην οποία εμπίπτει η θέση της μονάδας, ως ζώνης ειδικής χωρικής παρέμβασης με αντίστοιχη χρήση. Αντιθέτως, ο νόμος ορίζει ότι η αποκατάσταση ανενεργών λατομείων με προϊόντα επεξεργασίας ΑΕΚΚ στην ίδια θέση μπορεί να γίνεται υπό προϋποθέσεις ακόμη και σε δάση ή δασικές εκτάσεις, γενικότερα δε η εγκατάσταση μονάδων εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων μπορεί να γίνεται, εκτός από τις θέσεις που εγκρίνονται ως κατάλληλες με τα σχέδια διαχείρισης στερεών αποβλήτων, και σε θέσεις όπου επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων της ίδιας κατηγορίας με αυτή των μονάδων εναλλακτικής διαχείρισης. Με τα ανωτέρω δεδομένα, επιτρέπεται, εν προκειμένω, η άσκηση της επίμαχης δραστηριότητας στην επίμαχη περιοχή της Τήνου, βάσει των διατάξεων του άρθρου 40 του ν. 4030/2011, χωρίς να εμποδίζεται από τις διατάξεις του π.δ/τος περί ΖΟΕ Τήνου, οι οποίες, πάντως, δεν απαγορεύουν απολύτως την εγκατάσταση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων, όπως η επίμαχη, ούτε καθιστούν αδύνατη την αποκατάσταση του προϋφιστάμενου, στη συγκεκριμένη θέση, ανενεργού λατομείου (στην περιοχή Σ. 3α, 2,3, η οποία ορίζεται ως περιοχή οικοανάπτυξης και όχι ως ειδικής προστασίας, όπως είναι οι αναφερθέντες στο άρθρο 4 παρ. 16 του π. δ/τος περί ΖΟΕ Τήνου).

Εξάλλου, η επίμαχη μονάδα έχει έρεισμα και στον υπερκείμενο (περιφερειακό και Εθνικό) χωροταξικό σχεδιασμό, καθώς η δραστηριότητα, γενικώς, της απόθεσης προϊόντων εκσκαφών σε ανενεργά ή παλαιά λατομεία για τη μερική ή ολική αποκατάστασή τους σύμφωνα με το νόμο 4030/2011, αλλά και ειδικώς η σχεδιαζόμενη λειτουργία της μονάδας της παρεμβαίνουσας εταιρείας, έχουν ληφθεί

υπόψη από το Επικαιροποιημένο Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, στο οποίο η διαχείριση των ΑΕΚΚ στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου καταγράφεται ως ζήτημα άμεσης προτεραιότητας για την παύση της ανεξέλεγκτης διάθεσης των ΑΕΚΚ σε χώρους μη αδειοδοτημένους και για την επίτευξη των στόχων που τίθενται από τη νομοθεσία για την ανακύκλωση των ΑΕΚΚ έως το έτος 2020. Εφόσον δε η μονάδα εξυπηρετεί πράγματι περιβαλλοντικούς σκοπούς σύμφωνα με την υποβληθείσα ΜΠΕ και Ειδική Φυτοτεχνική Μελέτη [αποκατάσταση χώρου ανενεργού λατομείου για χρονικό διάστημα (10 ετών) που δεν υπερβαίνει τον προβλεπόμενο χρόνο αποκατάστασης (13 ετών), λαμβανομένης υπόψη της ροής των εισερχόμενων προς επεξεργασία ΑΕΚΚ από κατασκευαστικές δραστηριότητες στην ευρύτερη περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας Τήνου], είναι δε χαμηλής όχλησης, δεν περιλαμβάνει κατασκευές μεγάλης κλίμακας, κατατάσσεται στην ίδια κατηγορία (B) με τις επιτρεπόμενες στην επίμαχη περιοχή της ΖΟΕ Τήνου 2.3α.2.3) δραστηριότητες (μεταποιητικές και γεωργοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, μονάδες αφαλάτωσης, βιολογικού καθαρισμού οικισμών και ΧΥΤΑ) και, πάντως, δεν ανήκει στις απαγορευόμενες στην περιοχή εγκαταστάσεις, σύμφωνα με τα ειδικότερα αναφερόμενα στην υποβληθείσα από τον φορέα του έργου μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τις σχετικές διευκρινίσεις, η μονάδα δεν τελεί σε σύγκρουση με τους γενικότερους στόχους προστασίας του περιβάλλοντος, τις ρυθμίσεις της ΖΟΕ Τήνου και τις χρήσεις της συγκεκριμένης περιοχής στην οποία εγκαθίσταται, ούτε μεταβάλλει τον παραδοσιακό χαρακτήρα και την πολεοδομική οργάνωση της Τήνου.

Δεν ασκεί δε επιρροή το γεγονός ότι, τυχόν, η λατομική περιοχή, που χρήζει αποκατάστασης, είναι μεγαλύτερη από την αδειοδοτούμενη ή ότι οι ποσότητες των ΑΕΚΚ, που υπολογίστηκαν από τον φορέα του έργου ότι θα εισφερθούν για επεξεργασία, αντιστοιχούν επακριβώς στο χρονικό διάστημα που προβλέπεται από τις μελέτες για την αποκατάσταση του λατομείου, διότι η δυνατότητα ή η έλλειψη δυνατότητας επέκτασης της συγκεκριμένης δραστηριότητας και ο τρόπος άσκησης της από τεχνικής ή επιχειρηματικής απόψεως, όταν δεν εκφεύγει των ευλόγων, κατά την κοινή πείρα, ορίων, δεν υπόκεινται στον δικαστικό ακυρωτικό έλεγχο. Οίκοθεν νοείται ότι η Διοίκηση οφείλει να ελέγχει την πορεία της αποκατάστασης και να μην ανανεώσει τους δεκαετούς ισχύος περιβαλλοντικούς όρους του έργου, εφόσον διαπιστώσει ότι δεν έχουν ολοκληρωθεί στο διάστημα αυτό ή έστω δεν έχουν προωθηθεί ικανοποιητικά οι εργασίες αποκατάστασης, ή και να τους ανακαλέσει, αν διαπιστώσει συστηματική παραβίασή τους. Συνεπώς, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι όλοι οι ισχυρισμοί των αιτούντων με τους οποίους προβάλλεται ότι είναι ανεπίτρεπτη, από χωροταξικής απόψεως, η εγκατάσταση της ένδικης δραστηριότητας στην επίμαχη περιοχή της νήσου Τήνου και ότι αυτή δεν εξυπηρετεί στην πραγματικότητα τον συνταγματικό σκοπό της αποκατάστασης ανενεργού λατομείου.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Θ. Ζιάμου

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη

<https://nomosphysics.org.gr>

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.